

N°. 190.

Coöperatieve stoomzuivelfabriek » De Eendracht", te Opeinde, gemeente Smalingerland.

Den zeven en twintigsten Juli achttienhonderd twee en negentig compareerden voor mij Willem Van Blom, notaris te Dragten, provincie Friesland, in tegenwoordigheid der nagenoemde getuigen, de heeren:

1. Harmen Broors Kielstra, wethouder der gemeente Smalingerland;
2. Sjirk Franzes Van den Burg;
3. Boke Sjrks Van den Burg;
4. Sietze Sakes Reindersma;
5. Hendrik Libbes Van Kammen;
6. Jan Bokes Bosma;
7. Durk Lourens Van der Meulen;
8. Willem Theunis Houtsma;
9. Klaas Harmens Tolsma;
10. Boke Jans Bosma;
11. Siebe Bernardus Douma;
12. Boke Franzes Van den Burg;
13. Jeen Tjeerds Van der Meulen;
14. Albert Gerrits Van der Veen;
15. Tjeerd Klazes Leistra;
16. Binne Jaspers Visser;
- allen landbouwers te Opeinde;
17. Izaak Henricus Douma en
18. Siebe Lucas Poppinga,
- kasteleins aldaar;
19. Aan Klazes De Boer;
20. Reinder Mathijs Jacobi;
21. Rinze Foppes Dijkstra;
22. Siebren Bernardus Douma, en
23. Hendrik Bernardus Douma,
- allen landbouwers te Nijega;
24. Eeuwe Sjoukes Riemersma, en
25. Izaak Hielkes Kijlstra,
- landbouwers te Oudega; en
26. Jan Wiebes Van der Vlucht, landbouwer te Noorder Dragten.

Die verklaarden bij deze akte op te richten eene coöperatieve vereeniging onder den naam van: *Coöperatieve stoomzuivelfabriek » De Eendracht*", te Opeinde.

En zulks op de navolgende voorwaarden, te weten:

Naam, zetel, doel.

Artikel 1. De vereeniging is gevestigd te Opeinde, gemeente Smalingerland, ten behoeve van veehouders te Opeinde en omstreken, onder den naam van: *Coöperatieve stoomzuivelfabriek » De Eendracht*".

Het domicilie der vereeniging en van al hare leden is ten kantore der vereeniging.

Artikel 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding, door de exploitatie eener **stoomzuivelfabriek**, en den verkoop van de te verkrijgen producten.

Artikel 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene **stoomzuivelfabriek** op door haar aan te koopen grond te Opeinde, en verbinden zich de leden om aan deze fabriek op door het bestuur te bepalen tijd en plaats ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee der boerderij, bij ieder hunner in gebruik, met uitzondering alleen van die welke zij voor eigen gebruik benoodigd zijn.

Artikel 4. De vereeniging verkoopt de verkregen producten en verdeelt de zuivere winst onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk, berekend per liter of per kilogram, zooals nader bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald.

Artikel 5. Onder zuivere winst wordt verstaan de verkoopprijs, na aftrek van den koopprijs der melk, en van het benoodigde geld tot vorming van de kas der vereeniging, tot aflossing en betaling der rente van het stichtingskapitaal, en tot bestrijding van alle verdere onkosten.

De koopprijs der geleverde melk wordt wekelijks uitbetaald, naar de maat of het gewicht, bij huishoudelijk reglement te regelen.

Artikel 6. Wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van anderen ter bereiding worden aangekocht.

Duur.

Artikel 7. De vereeniging wordt, behoudens verlenging, opgericht voor den tijd van twintig jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel 8. Het dienstjaar vangt aan en eindigt op den twaalfden Mei, des middags twaalf uur.

Geldmiddelen.

Artikel 9. Het kapitaal, benoodigd voor den aankoop van het vereischte terrein, de stichting van het fabrieksgebouw met de machines en toebehooren, de gereedschappen en zoo voort, zal worden gevonden als volgt:

1. ieder lid betaalt tien gulden inleg per aangegeven koe, tegen eene rente naar vier ten honderd in het jaar;

2. de vereeniging tracht geld ter leen te bekomen tegen uitgifte van schuldbewijzen, groot eenhonderd gulden, rentende hoogstens vijf percent in het jaar; zij behoudt zich het recht voor deze schuldbewijzen vijf jaren na den aanvang bij loting à pari af te lossen;

3. de ontbrekende som zal worden geleend onder hypothecair verband van de fabrieksgebouwen met machinerieën en alles wat daarbij behoort.

Deze leeningen zullen in twintig jaar worden afgelost, waartoe jaarlijks het een/twintigste gedeelte met de verschenen rente uit de kas der vereeniging zal worden beschikbaar gesteld.

Artikel 10. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens honderd gulden als vasten post van uitgaaf zal worden aangebracht, totdat dit fonds met inbegrip van de door belegging te verkrijgen revenuen, een bedrag van een duizend gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de teruggeven geschieden, bedoeld bij artikel 17, benevens de buitengewone onkosten, die onverhoopt mochten worden vereischt. Ingeval het fonds daardoor tot beneden een duizend gulden daalt, zal weder tot aanvulling overeenkomstig het eerste lid van dit artikel moeten worden overgegaan.

Artikel 11. Op de rekening der vereeniging worden, behalve gemelde termijnen van aflossing der aan te gane geldleeningen met de renten, in uitgaaf gebracht: de belooning van het dienstbaar personeel, het

benoodigde voor onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de kosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen, en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 12. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden, worden bepaald naar de verhouding bij artikel 4 aangenomen.

Lidmaatschap.

Artikel 13. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij, die later als zoodanig mogen worden aangenomen.

Artikel 14. Tot leden der vereeniging kunnen alleen worden toegelaten meerderjarige veehouders en veehouderessen, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden den inleg te betalen.

Artikel 15. Wie als lid wensch te worden aangenomen, richt daartoe een schriftelijk verzoek aan het bestuur. Het bestuur brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover te beslissen, en in geval van toelating daarvoor de voorwaarden vast te stellen.

Van het genomen besluit wordt den adressant door het bestuur kennis gegeven.

Artikel 16. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen met goedkeuring der leden den overledene als zoodanig opvolgen; zij geven zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel 17. Die om geldige reden genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt zijn gestorten inleg en zijn aandeel in het reservefonds terug.

Artikel 18. Als geldige redenen voor uittreding worden beschouwd:

1. overlijden;
2. het geheele opheffen van het bedrijf als veehouder;
3. vertrek naar elders.

De verdere geldigheid wordt ter beoordeeling en beslissing aan de leden overgelaten.

Artikel 19. Hij die uit de vereeniging wensch te treden, geeft daarvan minstens drie maanden vóór den afloop van het dienstjaar, schriftelijk kennis aan het bestuur, met opgaaf zijner motieven.

Artikel 20. Zij die volgens het oordeel der leden zonder geldige redenen uit de vereeniging treden, verbeuren hunnen inleg, alsmede de verdere voordeelen.

Artikel 21. Elk lid kan wegens overtreding der statuten of van het huishoudelijk reglement, of wegens oneerlijke handelingen, door de leden op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard. Het daartoe strekkende voorstel moet op de oproepingsbriefjes vermeld zijn, en voor de aanneming wordt twee derde gedeelte van de stemmen der aanwezige leden vereischt.

Op de personen in dit artikel bedoeld, is van toepassing het bepaalde bij artikel 20 ten aanzien van uittreden der leden, zonder geldig motief.

Artikel 22. Met goedkeuring der leden kan het lidmaatschap van een der leden, met alle rechten en verplichtingen, worden overgedragen aan een ander, die dan geacht wordt in de plaats van zoodanig lid te zijn getreden.

Artikel 23. Leden die gedurende eenig tijdvak, om door de leden gebillijkte redenen, verstoken zijn, van de gelegenheid om melk te leveren, behouden hunne verkregen rechten.

Bestuur, beheer en toezicht.

Artikel 24. Het bestuur der vereeniging bestaat uit vijf leden, waarvan, behoudens het voorschrift der wet, jaarlijks een aftreedt, die herkiesbaar is. Zij worden gekozen uit en door de leden; zij kiezen uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester, en regelen hunne werkzaamheden bij huishoudelijk reglement. De betrekking van secretaris kan ook aan iemand buiten het bestuur worden opgedragen.

Artikel 25. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie en het onderhoud der fabriek cum annexis betreft. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel 26. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een speciaal daarvoor aan te wijzen persoon, die tevens met de boekhouding zal zijn belast. Hij is ondergeschikt aan het bestuur, dat zijne instructie vaststelt; hij wordt door de leden, tegen een bepaald salaris, tot weder opzegging toe, benoemd.

Deze betrekking kan door een der bestuursleden worden waargenomen, wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt.

Artikel 27. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door drie commissarissen, in de algemeene vergadering uit de leden te benoemen.

Behoudens het bij de wet bepaalde treedt een hunner jaarlijks af, doch is herkiesbaar.

Vergaderingen, rekening en verantwoording.

Artikel 28. Jaarlijks in de maand Juli wordt eene algemeene vergadering gehouden, waarin de belangen der vereeniging worden behandeld, en liquidatie wordt gehouden over het afgelopen jaar.

Buiten de benoeming van bestuurders en commissarissen, is deze vergadering bestemd tot het doen van rekening en verantwoording van den penningmeester, over het afgelopen dienstjaar.

Commissarissen, bedoeld in art. 27, onderzoeken vooraf de rekening, en brengen dan omtrent hunne bevinding verslag uit, met advies tot vaststelling der rekening met of zonder verandering.

Het bestuur stelt hun minstens tien dagen vóór de algemeene vergadering de rekening met bescheiden ter hand.

De goedkeuring der vergadering strekt het bestuur tot finale kwijting en décharge van zijn beheer.

Artikel 29. Het bestuur belegt voorts zoo dikwijls vergadering als het dat in het belang der vereeniging noodig acht, en binnen veertien dagen, wanneer dit door minstens een/vijfde der leden noodig wordt geacht; in dit geval geven die leden hiervan schriftelijk kennis aan den voorzitter, met opgave van redenen.

Artikel 30. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij convocatiebiljetten waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Stemrecht.

Artikel 31. De leden stemmen naar den volgenden maatstaf der aangegeven koeien, te weten:

elk vijftal aangegeven koeien geeft recht op één stem, tot een maximum van vier stemmen.

Zij die minder dan vijf koeien hebben aangegeven, hebben recht op één stem.

Over zaken stemt men mondeling, over personen bij ongeteekende briefjes.

Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen. Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft ook deze geene vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of indien meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen; en is hij die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde.

Bij staking van stemmen, beslist het lot.

Artikel 32. Van het verhandelde in de vergaderingen wordt door den secretaris aantekening gehouden. Deze worden in de eerstvolgende vergadering voorgelezen en na goedkeuring door den voorzitter en hem geteekend.

Herziening of wijziging der statuten.

Artikel 33. Dadelijk na aflossing der schuld in artikel 9, nummers 2 en 3 bedoeld, worden de statuten herzien.

Artikel 34. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen, dan alleen wanneer dit op het convocatiebiljet voorkomt en minstens twee/derde der leden in de vergadering tegenwoordig is. Tot aanneming wordt drie/vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Moet wegens het onvoldoende aantal der tegenwoordige leden de beslissing worden uitgesteld, dan wordt het voorstel in de eerstvolgende vergadering behandeld, ook al zijn minder dan twee-derden der leden tegenwoordig.

Ontbinding.

Artikel 35. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen overgegaan, wanneer twee/derde der leden daartoe besluit.

Slotbepalingen.

Artikel 36. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, wordende bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld, en de strafbepalingen op het niet nakomen der verplichting van de leden vastgesteld.

Artikel 37. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement, wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op eene vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Waarvan akte.

Gedaan en verleden ten huize van den comparant Izaak Douma, te Opeinde, in tegenwoordigheid van Hendrik Renger en Jan Venema, notarisklerken, beiden te Dragten, als getuigen.

En hebben de comparanten en de getuigen, allen aan mij notaris bekend, deze minute na voorlezing met mij notaris geteekend.

(Geteekend:) H. B. Kielstra, S. F. v. d. Burg, B. S. v. d. Burg, S. S. Reindersma, K. H. Tolsma, S. B. Douma, A. G. v. d. Veen, T. K. Leistra, B. J. Visser, I. Douma, R. M. Jacobi, R. F. Dijkstra, E. S. Riemersma, I. H. Kijlstra, H. L. Van Kammen, J. B. Bosma, D. L. v. d. Meulen, W. T. Houtsma, B. J. Bosma, B. F. v. d. Burg, J. T. v. d. Meulen, A. K. De Boer, S. L. Poppinga, S. B. Douma, H. B. Douma, J. W. v. d. Vlucht; H. Renger, J. Venema, W. Van Blom, *notaris*.

Geregistreerd te Beetsterzwaag den negen en twintigsten Juli 1800 twee en negentig, deel 82, folio 170 recto, vak 7. Vier bladen, geen renvoci. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent. De ontvanger, (geteekend:) *Koomans*.